

Estudi de les unitats de població dels municipis de Catalunya

per Enric MORERA i BORRELL
Joan TORT i DONADA

El dia 9 de novembre de 1988, fou atorgat el Premi Lluís Solé i Sabarís (segona convocatòria) de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA al treball *Estudi de les unitats de població dels municipis de Catalunya*, obra presentada pels senyors Enric Morera i Joan Tort. El present article, amb l'excepció del darrer epígraf (*Uns quants exemples concrets*), constitueix el text introductori del treball premiat.

Preliminar

La realitat geogràfica i la realitat administrativa freqüentment es mostren discordants. I això no és un fenomen aïllat o exclusiu d'un país o d'un temps: el mateix Le Corbusier, a la *Carta d'Atenes*, ja cridà l'atenció sobre aquest fet, d'una manera lúcida i penetrant, en establir alguns dels principis de l'urbanisme que han esdevingut clàssics.

Hi ha nombrosos fets i circumstàncies que palesen, al nostre país, l'existència d'un divorci permanent en els termes apuntats. És a dir, entre la realitat territorial, quotidianament viscuda pels ciutadans, i les estructures administratives que tenen per missió regular aquesta realitat territorial. En part per la inèrcia de les pautes i els vicis heretats —i mai qüestionats a fons—, i en part pels interessos particularistes del moment, que han hipotecat i condicionat qualsevol possibilitat de canvi, el territori català ens apareix avui organitzat, en el seu nivell bàsic, sota el segell de la contradicció: disparitat entre uns municipis i altres (en extensió i en demografia), nuclis compartits entre diversos termes municipals, municipis policèntrics mancats de cohesió interna, etc. Una sèrie de contradiccions que, en el fons, són el reflex de la veritable constant territorial del país: el desequilibri que es dona a tots nivells, des d'una perspectiva general.

En aquest context, no ha d'estranyar que els instruments oficials disponibles per a l'anàlisi del territori estiguin, ja tradicionalment, marcats per uns desfasaments que a vegades

ratllen l'obsolescència. Els nomenclàtors de l'Institut Nacional d'Estadística en poden ser un exemple paradigmàtic: una ràpida consulta ja permet adornar-se que els canvis esdevinguts al país en els darrers trenta anys (aparició del fet metropolità, desenvolupament d'un urbanisme programat, generalització del concepte de segona residència, creació de nuclis de població nous, planificats o no: polígons industrials, urbanitzacions, etc.) no tenen una correspondència directa amb la informació que s'hi dona per a cada municipi. En particular, el concepte d'entitat de població (nivell bàsic de desagregació del conjunt municipal) sembla particularment aliè i immune als canvis esmentats: el seu significat estadístic i administratiu es distància cada dia més de la realitat viscuda pels ciutadans. Per a un estudiós estranger que analitzi Catalunya sobre la base d'aquestes fonts d'informació oficials, el país deu aparèixer com encorsetat dins unes estructures d'una aparença i una inamobilitat gairebé feudals, perquè els canvis recollits en aquestes fonts, en les darreres dècades, són, a un nivell de conjunt, pràcticament imperceptibles.

Davant aquesta situació de fet, el present *Estudi de les unitats de població de Catalunya* no pretén ser altra cosa que una aportació, feta des d'una perspectiva analítica, a un possible replantejament seriós d'aquesta qüestió. No es tracta, ni vol ser, una pauta inequívoca i indiscutible. Més senzillament: davant un panorama on, per damunt de tot, destaca la buidor d'estudis i de punts de referència fiables i segurs, s'ofereix un punt de suport inicial que pugui servir per a l'aprofundiment analític i la crítica conseqüent, així com per a una alternativa, des del punt de vista administratiu, que d'alguna manera es proposi acostar tot el possible aquells dos pols que assenyalàvem com a irreconciliables: realitat viscuda i realitat administrativa.

Perquè, en definitiva, l'ordenació territorial d'un país no es fa solament sobre el paper —o el plànol—, ni s'ha de limitar a la discussió teòrica: cal vetllar en tot moment perquè la seva aplicació pràctica respongui als principis que l'han inspirada. Acceptar en aquest nivell una dicotomia entre plantejaments i actuació seria com consagrar, tàcitament, el divorci a què feiem referència al principi.

1. Antecedents

1.1 Origen i motivació del treball

A començaments de 1986 es va plantejar la conveniència de determinar, en cadascun dels nou-cents quaranta municipis que componen el mapa de Catalunya, fins a quin punt les *entitats de població* establertes oficialment coincidien amb la realitat urbana i poblacional del moment present.

La idea va néixer de la voluntat conjunta de la Generalitat i la Diputació de Barcelona de col·laborar amb tots els Ajuntaments de Catalunya en la realització d'un Padró Municipal d'Habitants de l'any 1986 que fos fidel reflex de la realitat de cadascun dels municipis.

És ben sabut que tradicionalment els padrons municipals d'habitants tenen dos greus defectes: l'un, la impossibilitat en què es troben els Ajuntaments d'aconseguir l'empadronament de la totalitat dels habitants del seu municipi —la qual cosa comporta diferències notables entre el nombre d'habitants empadronats i el nombre d'habitants reals—, i l'altre, el fet que no sigui gens fàcil de relacionar aquests habitants amb el lloc on viuen dins del seu municipi.

En aquest context, i en la data esmentada, es procedí a formar un equip de treball interdisciplinari, el qual assumí l'encàrrec de preparar i desenvolupar les bases d'una anàlisi territorial de tots els municipis de Catalunya a diferents nivells (cartogràfic, estadístic, històrico-geogràfic), la qual hauria de servir, en el seu moment, per a formular un replantejament global de la qüestió de cara a futurs censos i padrons.

Sobre la base de tot aquest material de treball, i prèvia depuració i contrastació de les dades, hem procedit a la redacció d'una primera versió de l'estudi, sistematitzat per fitxes municipals, que presentem a continuació. Aquesta primera versió té un caràcter essencialment indicatiu —en el sentit que pretén presentar unes realitats detectades—, i serà complementada a nivell cartogràfic quan es disposi de les referències de situació necessàries pel que fa a determinats municipis. El dit caràcter indicatiu implica que l'operativitat pràctica dels resultats obtinguts quedi supeditada a l'adaptació voluntària que vulgui fer-ne cada Ajuntament, d'acord amb la seva pròpia dinàmica organitzativa i en base a les pròpies necessitats.

1.2 Un intent d'acotació conceptual: «entitat de població» i «unitat de població»

Abans de tot, ha estat imprescindible de procedir a determinar fins a quin punt el concepte d'entitat de població podia tenir alguna mena de validesa a efectes del nostre treball. Per a això calia analitzar com defineix l'Institut Nacional de Estadística aquest concepte; es tracta d'una qüestió fonamental, ja que és a partir d'aquesta definició que cada Ajuntament «interpreta» les seves pròpies entitats de població (en les respostes als qüestionaris dels treballs preliminars dels Padrons Municipals d'Habitants), les quals entitats de població, posteriorment, seran sancionades per l'INE com a oficials, sense posar en dubte en cap cas la fiabilitat de la informació.

En síntesi, l'INE defineix com a «**entidad singular de población**» a (transcrivim literalment) «*cualquier parte habitable del término municipal habitada o excepcionalmente deshabitada, claramente diferenciada dentro del mismo y que es conocida por una denominación específica que la identifica, sin posibilidad de confusión*».

Aquesta definició, per si mateixa, no planteja excessius problemes; però el panorama es complica quan, més endavant, el mateix INE puntualitza que «*determinadas localidades, como urbanizaciones, zonas residenciales u otras, podrán tener, con carácter excepcional, la consideración de Entidades singulares de población*».

Resulta evident, d'entrada, que és absolutament necessària una posada al dia dels conceptes. Anys enrere es podia considerar com a cas excepcional l'existència d'urbanitzacions i de zones de segona residència, però avui, dissortadament, són freqüents casos com els de Vallirana, Sant Vicenç de Montalt, Santa Eulàlia de Ronçana o l'Ametlla del Vallès, on pràcticament la totalitat dels respectius territoris municipals és ocupada per urbanitzacions, que s'hi compten per dotzenes.

Segurament és l'ambigüïtat de l'expressió esmentada, «**con carácter excepcional**», la qual ha portat a un major nombre d'inexactituds per part dels Ajuntaments a l'hora de relacionar les seves entitats de població: són una minoria els municipis que han realitzat, de cara a les tasques del padró municipal d'habitants, un inventari exhaustiu de les seves urbanitzacions o polígons industrials, en el sentit de considerar-los com a unitats de població individualitzades dins del territori municipal, amb un nom específic i amb una categoria genèrica determinada. Dins el ventall d'inexactituds detectades cal fer un èmfasi particular en relació amb les urbanitzacions il·legals (és a dir, les urbanitzacions que encara no han estat recepcionades —i, per tant, legalitzades— per part dels Ajuntaments) perquè en aquests casos hem detectat una freqüent actitud d'inhibició o de poca transparència en la informació. Tal vegada hom pensa que tancant els ulls davant la realitat, o ignorant-la, simplement, es contribueix a resoldre la complexa problemàtica urbanística, jurídica i, fins i tot, social, que moltes vegades aquesta realitat comporta.

En definitiva, doncs, davant la inconsistència i les contradiccions que presentava el concepte oficial d'entitat de població, hem hagut d'optar per una altra base d'anàlisi, que no-

altres mateixos hem delimitat i que hem anomenat «*unitat de població*». Considerem com a «*unitat de població*» qualsevol centre de població de caràcter col·lectiu (exclòs el nivell barri o districte urbà) d'un determinat municipi, individualitzable sobre el territori i identificat subjectivament (és a dir, per la gent de la pròpia contrada) amb un topònim específic. El nom d'*unitat de població* l'hem adoptat exclusivament a efectes del present treball, amb la intenció d'evitar la possible confusió amb altres expressions d'un contingut o d'una significació similar.

Hem de reconèixer que l'elaboració d'aquest concepte no suposava, per ella mateixa, la resolució coherent de tots els problemes, entre altres raons perquè no ens ha estat possible de prescindir literalment del concepte d'*entitat de població* (tot i que hagués estat d'allò més aconsellable); aquest últim concepte, de fet, presenta un contingut oficial o administratiu que als efectes del nostre treball no era possible d'eludir. Ara bé, tot i que més endavant tindrem ocasió d'aprofundir en diversos aspectes d'aquesta problemàtica, i d'insistir en les contradiccions que ens han resultat insalvables, podem avançar que l'adopció del concepte d'*unitat de població*, en els termes en què l'hem definit, ens ha permès d'estructurar a nivell municipal una informació que, en si mateixa, se'ns presentava com a caòtica, inconnexa i farcida de llacunes inexplicables.

2. Objectius i metodologia d'anàlisi

2.1 Objectius

En síntesi, i partint de les consideracions anteriors, podem assenyalar que els objectius fonamentals del treball s'han formulat en funció de les tasques de realització del Padró Municipal d'Habitants de Catalunya de l'any 1986, i els podem concretar en els següents punts.

- La determinació de les *unitats de població* existents actualment a nivell de cadascun dels nou-cents quaranta municipis de Catalunya, així com l'assignació d'una categoria diferenciadora genèrica a cadascuna d'aquestes unitats.
- L'establiment d'unes formes i d'unes grafies, des del punt de vista toponímic, que poguessin servir com a punt de referència bàsic de cara a la normalització dels noms dels nuclis de població de caràcter inframunicipal.
- La detecció de les possibles contradiccions o superposicions que, en determinats casos, es poguessin donar entre els conceptes d'*entitat de població* i d'*unitat de població*, formulant unes bases per tal que en propers estudis es puguin distingir amb exactitud aquests dos nivells.
- La redacció de l'estudi en forma de nomenclàtor municipal, així com la preparació d'una versió cartogràfica que permeti fixar espacialment cada una de les unitats.

2.2 Metodologia d'anàlisi

2.2.1 Un problema previ: la manca d'obres de referència fiables

La manca d'unes obres de referència fiables i actualitzades —tant a nivell de bibliografia com de cartografia— ha estat el primer condicionant seriós amb què hem ensopegat. Un condicionant que sovint ens ha creat la sensació de trobar-nos soïls, enmig del desert, enfrontats al compromís de dir, en certa manera, la primera paraula sobre un tema susceptible d'interpretacions molt diverses.

Dins les obres bibliogràfiques que, a pesar de les seves limitacions, ens han estat d'obli-

gada consulta, hem d'esmentar en primer lloc el mític *Diccionari nomenclàtor de pobles i poblats de Catalunya (Nom. Aedos)*, publicat en la seva darrera edició per l'Editorial Aedos, l'any 1964. La mateixa data de l'edició ja ens pot donar a entendre el grau de desactualització que pateix, ja que precisament ha estat a partir d'aquesta data que s'ha esdevingut l'expansió urbanística de la major part de municipis del país.

Quant a les obres més modernes, hem de fer esment de la *Gran enciclopèdia catalana (GEC)* (1970-80) i de la *Gran geografia comarcal de Catalunya (GGCC)* (1981-85), les quals, tot i aprofundir molt més en l'aspecte que ens interessa, plantegen el problema d'una orientació fonamentalment historicista, que fa que apareguin sovint entitats, com ara antigues parròquies, quadres, despoblats, etc., sobre les quals a vegades és molt difícil d'esbrinar fins a quin punt mantenen una certa virtualitat real o bé si es tracta només d'unes romanesques del passat. En el cas de l'última obra esmentada, val a dir que, a pesar de ser la més actual, no recull per regla general les entitats urbanístiques de creació més recent. Tan sols hi podem trobar, en alguns municipis puntuals, algunes referències sobre urbanitzacions, però mai amb pretensions d'exhaustivitat.

Quant a la cartografia, hem de dir que hem analitzat a fons la cartografia que existeix en forma de col·leccions globals i homogènies de tot Catalunya —els mapes 1/50.000 del Servicio Geográfico del Ejército en les seves diferents edicions, els del Instituto Geográfico Nacional a escala 1/50.000 i 1/25.000, els plànols 1/10.000 i 1/5.000 editats per l'antic Servei de Cartografia de la Diputació de Barcelona i la cartografia de nova edició de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Tot i això, des d'un primer moment hem estat conscients que cap d'aquestes col·leccions, per un motiu o altre, ens solucionaria els problemes.

Les edicions del SGE i de l'IGN no són, en general, prou modernes com per a trobar-hi les moltes urbanitzacions que proliferen arreu del nostre país. Tampoc els topònims que s'hi troben —tret dels mapes 1/25.000 que han estat corregits per l'Institut Cartogràfic de Catalunya— no ens mereixien cap mena de garantia. Els mapes realitzats per la Diputació de Barcelona a escales 1/10.000 i 1/5.000 i els fets per l'antiga Àrea Metropolitana de Barcelona, també a 1/10.000 i 1/5.000, només ens recobrien de forma parcial —província de Barcelona— el territori de Catalunya, i van ser també editats en dates massa allunyades —des de 1967 fins a 1977. Finalment, la cartografia editada per l'Institut Cartogràfic, tot i que és de recent edició i compta amb una toponímia força correcta, no passa de cobrir alguns punts aïllats de Catalunya.

2.2.2 La documentació gràfica: fotografies aèries i mapes

Tenint en compte que l'objecte del treball no era de caire topogràfic i que no necessitàvem mesurar ni distàncies ni superfícies, vam adoptar com a document gràfic de treball la fotografia aèria.

El vol fotogramètric que ens va permetre recobrir quasi la totalitat dels municipis de Catalunya va ser el realitzar per l'Institut Cartogràfic de Catalunya durant el mes d'agost de l'any 1984, a escala aproximada 1/70.000.

Aproximadament amb uns 400 fotogrames, sense recobriment estereoscòpic, vam poder visualitzar quasi tots els municipis de Catalunya. Els municipis no recoberts —setanta-quatre— els analitzàrem amb mapes i plànols de diferents col·leccions.

Sobre els fotogrames fets per contacte, de dimensions de 24 × 24 cm, vam dibuixar tots els límits municipals extrets dels mapes 1/25.000 i 1/50.000. No es va fer ús de cap sistema mecànic de reducció de les escales sinó que, partint de la identificació dels elements territorials que es podien reconèixer a les fotos i als mapes, vam anar traslladant manualment les línies de divisió dels municipis.

Posteriorment procedírem a fer els enquadraments necessaris i vam calcular els factors d'ampliació per a poder encarregar les ampliacions fotogràfiques a les escales més idònies per a cada municipi. En funció de les seves superfícies, les ampliacions foren a escales 1/10.000 o 1/25.000, escales suficientment detallades com per, amb l'ajuda de lents d'augment, visualitzar els detalls precisos.

Sobre aquestes ampliacions, analitzades una per una, hi vam assenyalar totes aquelles estructures urbanes que, segons els criteris establerts prèviament i que ja hem assenyalat, reunien, a priori, les condicions per a ser considerades unitats de població. D'aquesta manera, es va completar allò que podríem anomenar un primer esborrany, una primera referència de les presumptes unitats de població de cada municipi.

2.2.3 Els qüestionaris lliurats als Ajuntaments

Simultàniament, es va preparar un qüestionari que vam lliurar a cada Ajuntament amb la còpia de la fotografia aèria del seu municipi, on bàsicament preguntàvem el nom de cada una de les unitats de població grafiades a la foto, la seva categoria genèrica i a quina entitat de població «oficial» pertanyia. Val a dir que malgrat les meticuloses instruccions que es van donar a cada Ajuntament per a l'exacte compliment dels qüestionaris, ens va condicionar notablement el fet d'haver d'aprofitar el model oficial de qüestionari, anomenat TP1 i destinat al desenvolupament dels treballs preliminars del Padró d'Habitants.

Si el present estudi s'hagués plantejat al marge de les tasques del Padró, és ben segur que les respostes a les enquestes haurien estat més fidels a la realitat i en bona part hauríem reduït les perpètuas contradiccions entre els conceptes d'*entitat* i d'*unitat de població*.

2.2.4 El tractament de la informació recollida

Una vegada retornats els qüestionaris dels Ajuntaments amb les dades sol·licitades, s'ha procedit a introduir tota aquesta informació en un banc de dades informatitzat, sobre la base d'obrir un fitxer indexat per a cada municipi. En l'esmentada fitxa, a part de la informació relativa pròpiament al qüestionari municipal, s'hi han afegit totes les dades que es podien considerar d'interès procedents del buidat de les principals obres de referència que hem mencionat anteriorment (punt 2.2.1), tant de tipus bibliogràfic com cartogràfic.

La fase següent ha consistit en la comparació crítica de la informació facilitada pels Ajuntaments i la informació extreta de fonts bibliogràfiques i cartogràfiques. Tal comparació podia donar dos resultats:

a) Que ambdues informacions fossin concordants. Aleshores es procedia a una nova confirmació, a través d'una entrevista telefònica amb el responsable sobre la matèria de cada Ajuntament, i, si no sorgien nous dubtes, es redactava la fitxa del municipi amb caràcter definitiu.

b) Que les informacions no fossin concordants. Aquest supòsit era el més freqüent, i generalment es derivava d'una de les dues causes següents:

— Aparició, en la relació de l'Ajuntament, d'unitats de població de creació recent (en especial urbanitzacions i polígons) que, unes vegades per la seva modernitat i altres vegades per l'especificitat, no eren contemplades en la bibliografia monogràfica a l'abast.

— La freqüent aparició, en les fonts bibliogràfiques a l'ús, de centres de població que han perdut virtualitat administrativa i que, tot i ser identificats en la major part dels casos, des d'un punt de vista subjectiu, no foren presos en consideració per l'Ajuntament en el moment de confegir l'oportuna relació.

En aquest supòsit, s'intentava d'interrelacionar i d'integrar aquestes informacions, rebutjant les dades que tinguessin un contingut clarament artificios o confús, i incorporant totes aquelles que podíem confirmar explícitament (i fins i tot, amb les degudes reserves,

les que consideràvem interessants de conservar, especialment a efectes de possibles treballs de revisió posterior). Una importància particular tenia aleshores, de cara a la resolució dels dubtes, l'entrevista telefònica amb el corresponent responsable municipal. Si, finalment, es podien solucionar tots els problemes, es passava a redactar la fitxa del municipi amb caràcter definitiu, bo i puntualitzant en ella tots aquells punts que fossin dubtosos o de resolució hipotètica. Si, contràriament, restaven alguns problemes pendents, es procedia a resoldre els dubtes mitjançant treball de camp (que generalment consistia en una entrevista personal, prèviament concertada, amb el respectiu responsable de l'Ajuntament), i es passava a redactar la fitxa definitiva.

2.2.5 *Les característiques de la fitxa definitiva*

La fitxa definitiva resultant per a cada municipi recull, en síntesi, les informacions següents:

a) *La relació d'unitats de població detectades*, ordenades per ordre alfabètic i numerades posteriorment. Val a assenyalar, en aquest punt, que ens hem guiat pels criteris d'alfabetització seguits per la GEC, així com per les principals obres enciclopèdiques del món, i que consisteix a considerar cada mot o grup de mots com un tot, llevat de l'article —el qual es col·loca al darrere, precedit de coma.

b) *L'adjudicació d'una categoria genèrica a cada unitat*. Aquest punt el desenvoluparem en el proper epígraf, però en principi podem avançar que, a causa de les limitacions amb què ens hem trobat, aquest aspecte del nostre treball té només un valor aproximatiu.

c) *La senyalització expressa de la unitat de població que constitueix la capital municipal*, entenent com a criteri indicatiu el fet de comptar amb la seu habitual de l'Ajuntament. Cal subratllar que aquest criteri de vegades resulta contradictori en relació amb el sentit popular; en els casos en què hem detectat anomalies d'aquesta mena n'hem fet indicació expressa a les fitxes.

d) *Els casos de conurbació*. En els municipis amb un desenvolupament urbanístic important, és freqüent l'existència d'unitats de població diferents (cadascuna de les quals reconeguda amb un topònim determinat) però conurbades entre si o bé amb una unitat de població principal. El supòsit més freqüent és el del nucli-capital municipal que té, en la seva perifèria, diverses urbanitzacions d'aparició recent. Nosaltres, en tots els casos hem apreciat una clara conurbació o fusió a nivell de morfologia urbana, hem fet la menció corresponent a la fitxa (A:--), amb una intenció senzillament indicativa.

e) *Dades puntuals diverses*, en forma abreviada, com per exemple una indicació (c) o (d) segons que la unitat de població en qüestió tingui una estructura predominantment concentrada o disseminada. Es tracta d'una dada, aquesta última, que té simplement un valor instrumental (és a dir, a efectes de la localització de la respectiva unitat de població a nivell cartogràfic).

f) Finalment, i amb caràcter complementari, *un apartat d'observacions*, mitjançant les quals es puntualitzen els diversos aspectes que no poden ser detallats en la relació estricta d'unitats de població, i que solen fer referència a qüestions de duplicitat de noms, d'unitats de població compartides entre dos o més municipis, de noms amb grafia dubtosa, o bé, particularment, a qüestions lligades a la dificultat de distingir, en alguns casos, la frontera entre entitat i unitat de població.

2.2.6 *L'adjudicació de categories genèriques*

Hem assenyalat en el segon apartat de l'epígraf anterior que a cadascuna de les unitats de població detectades ha estat adjudicada una categoria genèrica determinada.

En relació amb aquesta qüestió hem de dir que, inicialment, havíem previst de respectar

la qualificació genèrica que cada municipi fes de les seves unitats de població, a partir de les instruccions i dels criteris d'orientació que se'ls donava. Ara bé, una vegada comprovada la diversitat —i, fins i tot, disparitat— d'interpretacions que, en aquest supòsit, mostren les respostes als qüestionaris, hem hagut d'optar per recollir, com a criteri bàsic, les categories establertes en les obres bibliogràfiques de referència (particularment la GEC) quan fan menció expressa dels nuclis i entitats de població atribuïts a cada municipi. Tot i això, hem de reconèixer que hi hem trobat freqüents llacunes, irregularitats i vacil·lacions, que hem procurat suplir, en la mesura del possible, amb la informació recollida en els qüestionaris.

En definitiva, doncs, ens trobem que davant les limitacions amb què hem hagut de moure'ns, i, davant, així mateix, de l'escassa fiabilitat de les fonts de referència en relació amb aquest tema, ens hem vist obligats a resoldre la qüestió amb una certa provisionalitat. Sobre el particular, pensem que es tracta d'una problemàtica prou complexa, la resolució de la qual demanaria, per exemple, una acurada elaboració convencional de les categories a aplicar, i, posteriorment, una tasca d'ajustament específic de cada unitat de població a la categoria convencional més escaient.

Tot seguit donem una relació de les categories genèriques que, en principi, hem aplicat, classificades alfabèticament:

Barri (barri)
Caseria (cas)
Ciutat (ciutat)
Colònia (col)
Despoblat (desp)
Divers (divers)
Llogaret (llog)
Masos (masos)
Poble (pobl)
Polígon industrial (polig)
Raval (raval)
Urbanització (urb)
Veïnat (veïnat)
Vila (vila)

Puntualitzacions

— La categoria de *barri*, així com la de *raval*, sol aparèixer quan es fa referència a unitats de població situades a l'exterior d'un nucli urbà determinat. Una cosa diferent és la significació estricta de *barri urbà*, o sigui «cadascuna de les parts en què es divideix un poble gran, una vila, una ciutat» (definició del *Diccionari de la llengua catalana*, en la tercera accepció de la paraula *barri*).

— Les categories de *ciutat* i de *vila* solen fer referència a un estatut administratiu específic. Aquest és habitualment el sentit amb què són utilitzades en les obres de referència generals, i, per tant, és el sentit que hem adoptat nosaltres.

— Les categories de *poble*, *llogaret*, *caseria* i *veïnat*, comque no es recolzen en una definició de contingut administratiu, presenten unes característiques d'ambivalència insalvables a l'hora de la seva adjudicació, pels motius que més amunt hem assenyalat.

— La qualificació de *colònia* acostuma a resultar anacrònica, en la mesura que es tracta d'una configuració fabril pròpia d'una època molt determinada, la qual pot perdurar físi-

cament però amb una estructura econòmico-productiva totalment transformada. No obstant això, nosaltres hem respectat la dita categoria genèrica en els casos en què així s'expressava la unitat de població en les referències bibliogràfiques.

— *Despoblats*: Generalment atorguem aquest qualificatiu d'acord amb la referència bibliogràfica, però cal tenir present que en la major part dels casos tal categoria no podrà ser considerada com una unitat de població real.

— Les categories de *masos*, de *polígon industrial* i d'*urbanització* solen correspondre a qualificacions atorgades pels Ajuntaments en els qüestionaris.

— Finalment, la categoria *divers* l'hem concebuda a manera de «calaix de sastre»: és a dir, per una banda l'hem utilitzada per a referir-nos a les unitats de població que no resultaven qualificables per cap de les categories anteriors; per altra banda, l'hem emprada en tots aquells supòsits de dubtosa consideració com a unitats de població (per exemple: centrals energètiques, zones militars, complexos d'equipaments, entitats històriques, etc.). Aquí hem de dir que, davant l'alternativa que se'n ofereix d'incloure o no aquests casos en les relacions municipals, hem optat, preventivament —i amb els oportuns advertiments— per incorporar-los, a l'efecte que en estudis futurs hi hagi la possibilitat de plantejar en profunditat la seva significació real.

3. EXAMEN D'ALGUNES QÜESTIONS EN PARTICULAR

3.1 Diversitat en la interpretació dels qüestionaris

El problema fonamental amb què ens hem trobat en el moment de passar a analitzar la informació tramesa pels Ajuntaments ha estat la interpretació diversa que s'ha fet de les qüestions que es plantejaven. Per una banda, la noció d'*unitat de població* resulta, a vegades, prou difícil de delimitar; si, per altra banda, a aquesta dificultat intrínseca s'afegeix la circumstància de treballar amb una enquesta no referida directament a la detecció de les unitats de població, sinó a complimentar les informacions pròpies d'un padró d'habitants, aleshores és de tot punt inevitable que els resultats de l'enquesta siguin heterogenis, contradictoris o incomplets. L'anàlisi dels qüestionaris que hem dut a terme, municipi per municipi, ens ha permès de constatar en la pràctica les consideracions anteriors.

Tot seguit especificarem alguns supòsits en què s'ha concretat la diversitat d'interpretacions esmentada:

- a) Sovint s'ha tendit a fer una «zonificació» del terme municipal, en comptes de relacionar simplement les entitats que el componen (un exemple eloqüent és el de Polinyà, on apareixien, com a entitats úniques, «Polinyà-polígon 1» i «Polinyà-polígon 2»).
- b) Una tendència freqüent (especialment en municipis urbans) ha estat la fragmentació màxima de la informació territorial (exemples explícits en són les respostes de Manresa i de Tarragona). El criteri d'actuació adoptat en aquests casos ha estat de recollir les unitats de població més evidents (per altra banda solien ser aquelles més consolidades històricament), i de deixar preventivament les altres que hagués considerat l'Ajuntament (acotades usualment dins l'epígraf «divers»), per tal d'evitar la possibilitat de suprimir-ne alguna d'aparença arbitrària però revestida d'algun contingut o valor administratiu.
- c) Una altra tendència detectada repetidament en les respostes a l'enquesta ha estat la «creació» d'unitats de població per agrupació de diverses unitats. Han sorgit d'aquesta manera unes configuracions territorials d'aparença artificiosa i d'una validesa real (o administrativa) que ha calgut posar en dubte; generalment, aquestes situacions no venien recolzades per cap mena de referència bibliogràfica que les poguéssim avalar, de manera que en la major

part de casos no ha estat difícil de resoldre-les amb coherència. Un dels molts exemples que podríem citar és «el Mas Morer-l'Empalme», al terme municipal del Pla del Penedès. El tractament més corrent que hem donat a aquest problema ha estat de considerar les diferents unitats mencionades per separat (llevat dels casos en què detectàvem un arrelament específic del nom compost, a nivell popular), bo i assenyalant, en els casos en què correspongués, l'oportuna conurbació.

d) Hem de fer esment, així mateix, d'una altra tendència constatada: donat un determinat terme municipal, s'han assenyalat damunt la fotografia aèria diverses unitats de població bo i deixant fora alguns espais o «illes» urbanístiques. En són exemple els casos de Blanes o d'Olesa de Montserrat. En aquests supòsits, una solució provisional és d'atribuir les dites illes al nucli matriu o capital municipal, a l'espera que uns estudis urbans adequats permetin d'escatir-ho amb exactitud.

e) Una situació que tampoc no és excepcional és que els mateixos Ajuntaments desconeguin determinades unitats de població compreses en els seus termes. Així, en el municipi de Ger (Cerdanya) hi ha el despoblat d'*Altejó*, perceptible físicament, però hom no el va fer constar en l'enquesta; preguntat l'encarregat municipal sobre el particular, ens respongué: «Certament, ens hem assabentat fa poc que existeix, perquè ho hem trobat a 'Selecciones Editoriales'» (?). Altres vegades el «desconeixement» ha estat voluntari, la qual cosa ha comportat un element nou de confusió: el cas més freqüent ha estat el de les urbanitzacions il·legals, al qual ja ens hem referit abans, i que considerem que no hem pogut resoldre més que parcialment, ja que molts ajuntaments són refractaris a donar cap mena de detalls sobre aquestes situacions irregulars i, en conseqüència, sovint hem hagut d'obtenir la informació per altres vies, amb un cert risc de no ser exhaustius. Finalment, hi ha hagut ocasions en què el desconeixement voluntari ha tingut per causa una visió excessivament «administrativa» o «oficialista» per part de la corporació municipal: aquest supòsit s'ha donat al municipi de Santpedor, on l'existència del poble de *Claret* sembla ser incompatible amb la divisió administrativa del terme; això mateix ha succeït en el municipi de Montmany i el Figueró, en relació amb el disseminat de *Vallcàrquera*, i també en altres casos.

3.2 L'exclusió del nivell «barri urbà»

Quan, en parlar dels aspectes preliminars del treball, definíem el concepte d'unitat de població, assenyalàvem expressament que, a efectes del present treball, havíem optat per prescindir del nivell «barri» o «districte urbà» com a objecte d'anàlisi, entenent amb aquesta expressió «*cadascuna de les parts en què es divideix un poble gran, una vila, una ciutat*», d'acord amb la definició que fa de *barri*, en la tercera accepció, el *Diccionari de la llengua catalana*.

Tanmateix, volem deixar constància que si el nivell «barri urbà» no ha estat contemplat en la nostra anàlisi, és més per raons dels condicionants de treball en què ens hem mogut que no pas per una motivació objectiva. De fet, la seva inclusió hauria complicat de forma notòria l'esquema global d'anàlisi, i possiblement hauria provocat més confusions en la interpretació dels qüestionaris. Ara bé, pensem que el fet d'haver prescindit del nivell barri urbà, comporta també certs inconvenients: en especial, introdueix un element d'incoherència en relació amb el conjunt del treball, ja que si, per una banda, s'ha volgut incloure íntegrament el nivell *urbanització* (que, en un gran nombre de casos, comporta el desglossament de veritables conurbacions entorn d'un nucli principal), no hi ha, d'altra banda, arguments per a menystenir el nivell *barri* en la mesura en què aquest sigui una unitat de població amb unes característiques pròpies i amb una clara identificació popular

(amb independència que, a la vegada, sigui una de les parts en què es divideix, en sentit administratiu, un determinat nucli).

3.3 Consideracions sobre l'escriptura dels topònims

En relació amb el tema de l'escriptura dels topònims de les unitats de població, es presenta una problemàtica específica que més endavant desenvoluparem. Prèviament, però, voldríem puntualitzar que l'estudi que hem dut a terme no és concebut, en cap mesura, com un treball que aporti unes conclusions definitives i intocables. Aquest caràcter provisional, especialment patent en l'aspecte relatiu a la detecció de les unitats de població existents, el fem extensiu també a l'aspecte estrictament toponímic. Sobre aquest particular, voldríem que la nostra aportació es valorés a partir d'una premissa que hem intentat seguir en tot moment: la recerca d'una coherència global del treball. Partint d'aquesta base, volem deixar clar que la grafia que adoptem per a cada topònim és tan sols una proposta particular que pretén de ser conseqüent amb el conjunt del treball; en cap moment pretenem que sigui una presa de posició absoluta, entre d'altres raons perquè pensem que en toponímia no hi ha veritats indiscutibles.

Els criteris generals que hem seguit per a l'escriptura dels topònims són els que expossem a continuació:

Per als noms oficials (és a dir, els noms dels municipis) hem incorporat les corresponents formes vigents en el moment de realitzar el treball. Val a dir que, a pesar que legalment està establerta la possibilitat que també estiguin fixats oficialment, i amb caràcter general, els noms de les entitats de població de nivell inferior al municipi, el cert és que hi ha un gran buit sobre aquesta qüestió, que es tradueix sovint en l'existència de formes disperses i contradictòries.

Per als noms no oficials (que són, en conseqüència, la gran majoria), hem tendit a recollir les grafies establertes en les obres bibliogràfiques que hem seguit com a referència (que són, com ja hem esmentat, el *Nomenclàtor Aedos*, la *GGCC* i la *GEC*). No obstant això, en els casos de manca de concordança entre les tres, o en cas de greus contradiccions entre les formes proposades i la pronúncia local, hem tendit a donar prevalença a la forma més pròxima o més respectuosa amb la pronúncia local. Hem d'assenyalar que la diversitat de formes ha estat particularment freqüent en casos de topònims amb determinació (per exemple, *Montellà de Cadí*), on hem pogut detectar una abusiva tendència per part de les fonts bibliogràfiques a introduir afegitons no arrelats en la tradició toponímica autòctona, amb l'única intenció d'evitar la proliferació de topònims idèntics. La nostra posició sobre aquest supòsit és que la repetició de topònims en àmbits especials diferents és un fenomen perfectament natural de la llengua, i que les determinacions toponímiques tenen sentit si responen a una creació territorial espontània, sorgida d'una necessitat intrínseca de diferenciar, però no si obeeixen a una sobreposició exterior al sistema toponímic local. En conseqüència només hem mantingut els afegitons quan teníem constància de la seva vigència real, encara que sigui amb caràcter secundari.

Quant als noms d'unitats de població de les quals no hem trobat cap referència bibliogràfica, ens hem guiat per les regles generals d'escriptura contingudes en el llibre *Toponímia i Cartografia. Assaig de sistematització*, editat per l'Institut Cartogràfic de Catalunya, en la mesura que recull els criteris que sobre aquesta matèria recomana la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. No obstant això, sempre que ens hem trobat amb casos de diverses possibilitats de nom, hem procurat de deixar constància de totes elles, amb independència d'haver optat, a efectes exclusius del treball, per una de determinada i d'haver donat a les altres un caràcter secundari o de referència.

Dins el grup de topònims que acabem d'esmentar, uns comentaris a part mereix el tractament dels noms d'urbanitzacions:

— D'entrada cal dir que era pràcticament impossible de conèixer el nom registral de les urbanitzacions, de manera que en tot moment ens hem ajustat a les fonts de referència inicialment disponibles (concretament, les respostes dels ajuntaments als qüestionaris). Partint d'aquesta base, hem procurat d'ajustar els noms a l'ortografia catalana, sempre i quan l'ajustament no impliqués una variació substancial de la pronúncia habitual del topònim. Posarem uns exemples: *Sol y Aire* (terme municipal de Sant Cugat del Vallès) ho hem deixat en *Sol i Aire*. Però *Miami Platja* (terme municipal de Mont-roig del Camp) no ens hem atrevit a canviar-ho en *la Platja de Miami* (a pesar que algunes obres bibliogràfiques han introduït aquest canvi) perquè, al nostre entendre, en aquest cas es fa una transformació morfològica que altera completament el valor del topònim com a referència geogràfica.

— Sovint hem constatat que els noms d'urbanitzacions de caràcter arbitrari són vigents en diverses formes lingüístiques, entre les quals la catalana. En aquests supòsits hem donat com a prevalent la forma catalana, encara que, a nivell secundari, hem fet referència a les altres. Ara bé, també es dóna el cas que algun d'aquests noms de creació recent està exclusivament arrelat en la forma no catalana; aleshores els hem fet constar com a forma única, amb les puntualitzacions convenients. Un exemple és el cas de la urbanització *el Fresno*, al terme municipal de Vacarisses.

— Finalment hem de remarcar que és freqüent de detectar, en els noms d'urbanitzacions, un veritable divorci entre les formes tingudes per oficials (o sigui, les que normalment consten en els registres dels Ajuntaments) i les formes populars. Un exemple explícit és la urbanització *Tourist Promotion*, al terme municipal de Ger (Cerdanya), coneguda a nivell popular com *les Falgueres de Saga*. Som conscients que hi pot haver molts casos similars que no hàgim detectat; i és que en aquest tema, com en tants d'altres, el present treball només pot ser considerat com un punt de partida que progressivament es pot millorar.

3.4 La fase de treball de camp

En una concepció ideal del present estudi, és a dir, en una concepció que hagués permès una major planificació de tot el procés de treball, la fase de treball de camp hauria estat fonamental per a cadascun dels 940 municipis de Catalunya. El treball de camp, aleshores, s'hauria desenvolupat a dos nivells: per una banda, a través d'una entrevista amb els corresponents responsables municipals; per altra banda, confirmant les dades sobre el mateix terreny, a través d'un reconeixement minuciós de cadascuna de les unitats de població establertes i fent extensiva l'enquesta oral a altres persones, per tal de reunir el major nombre possible de dades de primera mà.

Però, més enllà de la utopia, hem hagut d'enfrontar-nos a la realitat, massa sovint una crua realitat. Els condicionants fonamentals han estat dos: la limitació de mitjans i la limitació de temps. Com a teló de fons, el problema de treballar amb unes dades que a vegades resultaven deformades a causa d'haver-les de concordar amb les del Padró Municipal d'Habitants.

Com a conseqüència dels condicionants esmentats, en plantejar la metodologia del treball hem hagut de tenir presents, especialment, dos aspectes:

- a) Ha calgut posar més l'accent en les tasques de preparació i d'interpretació dels qüestionaris que en la recollida empírica de dades.
- b) El treball de camp ha quedat relegat a la consulta de dubtes, a la resolució de dades conflictives i a l'ampliació de la informació tramesa —en els casos en què aquesta ha estat insuficient.

En conseqüència, doncs, podem assenyalar que, d'entrada, hem prescindit del treball de camp en tots aquells casos en què la informació tramesa ha estat correcta i, per altra banda, no ha plantejat dubtes perquè pràcticament coincidia amb la informació extreta de les fonts bibliogràfiques. En altres ocasions, els dubtes s'han plantejat a nivell puntual i hem pogut resoldre'ls mitjançant consulta telefònica. Quan els dubtes ja han estat d'una major envergadura, s'ha concertat una entrevista personal amb el respectiu responsable municipal —que en els municipis grans i mitjans ha acostumat a ser un especialista en estadística o en urbanisme, i que, en canvi, en els petits ha acostumat a ser el secretari municipal. Generalment, aquests dubtes de major envergadura consistien en qüestions relacionades amb les dues principals mancances detectades en les respostes als qüestionaris: per una banda, la visió excessivament administrativa del territori municipal; per altra banda, la repetida tendència a ignorar, per diverses raons, determinades unitats de població (en especial les urbanitzacions il·legals).

Finalment exposarem, de forma esquemàtica, el procediment seguit en general:

- a) Casos en què el qüestionari s'ha resolt d'una manera que es considera correcta: aquí s'ha procedit tan sols a la confirmació telefònica de les respostes.
- b) Casos en què s'ha plantejat algun dubte. S'ha procurat resoldre mitjançant entrevista concertada.

Tipus més freqüents de dubtes:

1— Unitat de població que apareixia diferenciada morfològicament però de la qual no es donava cap referència.

2— Unitat de població sobre la qual havíem detectat alguna referència bibliogràfica però que no sortia reflectida en el qüestionari.

c) Casos en què hi ha hagut una interpretació equivocada de l'enquesta. També s'ha procurat resoldre a través d'una entrevista concertada.

Les interpretacions errònies han acostumat a ser de dues menes:

1— Una fragmentació exagerada de la informació (amb la inclusió de barris urbans, fàbriques, grans magatzems, etc.)

2— Una interpretació estrictament administrativa (sense reflectir les unitats de població reals).

d) Casos en què no s'han contestat el qüestionaris. Com en els dos supòsits anteriors, s'ha intentat de solucionar-ho mitjançant entrevista. Tot i això, hem de remarcar que en alguns municipis ha estat particularment difícil d'aconseguir la informació, a causa del desgavell que imperava en l'organització de l'Ajuntament.

4. Unes primeres conclusions

1. Inicialment, hem de remarcar que ens hem enfrontat a una temàtica molt complexa, i amb uns condicionants materials i de temps molt concrets. Aquests condicionants ens han obligat a restringir l'abast de l'anàlisi de camp, municipi per municipi, i a centrar-nos, més del que haguéssim volgut, en l'anàlisi dels qüestionaris i en el recull de referències bibliogràfiques i cartogràfiques.

2. Per altra banda, hem constatat l'existència d'un gran buit en la bibliografia disponible sobre la matèria. En aquest punt, podem concloure que ens trobem gairebé com vint-i-cinc anys enrere, com si la realitat urbana del país no hagués sofert pràcticament cap mena de transformació.

3. En tercer lloc, cal insistir en la interferència que suposa, a efectes del present estu-

di, la pervivència del concepte administratiu d'*entitat de població*, el qual, per les raons esmentades al principi, hem hagut de respectar. Això ha motivat que adoptéssim, amb caràcter alternatiu, el concepte d'*unitat de població*.

4. Resumidament, els principals problemes que se'ns han plantejat al llarg de la realització pràctica del treball han estat els següents:

— La interpretació diversa i, a vegades, contradictòria, que s'ha fet des dels Ajuntaments de la informació que es demanava.

— La complexitat urbana que presenten determinades àrees del país, especialment en la perifèria de Barcelona i en les zones costaneres. Aquesta complexitat es tradueix en una pèrdua d'identitat generalitzada, la qual cosa fa difícil la determinació precisa dels topònims i del seu àmbit real.

— La superposició, en alguns casos, d'antigues demarcacions històriques que, a vegades, encara que formalment hagin desaparegut, mantenen una certa vigència popular a l'hora d'identificar uns determinats centres de població.

5. Finalment, hem de remarcar el caràcter necessàriament transitori que ha de tenir el present estudi de les unitats de població de Catalunya. Aquest caràcter transitori s'ha d'entendre en el sentit que vol contribuir a omplir el buit actualment existent sobre la matèria, i que caldrà anar completant i perfeccionant mitjançant estudis més detallats. En aquest sentit, de cara als futurs treballs que es puguin emprendre, creiem convenient de subratllar uns quants punts que, a partir d'aquesta experiència, seria interessant de tenir presents:

— L'aprofundiment en la noció d'*unitat de població*, i concretament, en l'aspecte de percepció subjectiva que suposa la identificació dels centres de població a partir dels topònims.

— La inclusió, com a categoria d'anàlisi, del nivell *barri urbà*.

— La possibilitat d'analitzar separatament el concepte d'*entitat de població* en relació amb cada municipi, i de determinar en cada cas la seva significació espacial precisa.

— La determinació de la virtualitat real d'algunes unitats de població que poden plantejar dubtes des del punt de vista conceptual (per exemple, les unitats que nosaltres hem classificat dins l'epígraf «divers», els polígons industrials o les entitats històriques).

5. Apèndix: uns quants exemples concrets

A títol merament exemplificatiu donem a continuació la relació d'unitats de població de diversos municipis, el denominador comú dels quals és una certa complexitat a nivell de llur estructura urbana interna. La tria d'aquests municipis s'ha fet amb la finalitat d'il·lustrar el present estudi, de manera que només amb les degudes reserves poden ser considerats com a representatius dels àmbits territorials en què s'inscriuen (Pirineu i Pre-pirineu, Depressió Pre-litoral, franja litoral, etc.).

A manera de tipologia, els municipis ressenyats poden ser classificats en quatre grans grups:

Un primer grup comprendria els municipis grans de tipus rural, amb un gran nombre d'unitats de població a pesar de la feble demografia, i que en la majoria de casos han estat formats recentment (en els darrers vint-i-cinc anys) com a conseqüència de l'agregació de diversos municipis. Cal notar que, en aquests casos, les unitats que els componen tenen gairebé totes elles un caràcter tradicional (o sigui, que no hi ha unitats de creació recent). A més, és freqüent que moltes unitats pervisquin només com a referència històrica (cas dels despoblats permanents). En el present grup hi englobaríem els termes municipi-

pals d'Artesa de Segre, Baix Pallars, Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Montferrer i Castellbò i Tremp.

El segon grup el constituïrien els municipis compostos per un nombre d'unitats més o menys estable en el temps i d'un caràcter força diversificat, les quals, en la major part de casos, són de formació tradicional (tot i que, puntualment, n'apareixen algunes de recents). Es tracta de casos que reflecteixen una estabilitat en les pautes de poblament al llarg del temps, amb variacions mínimes que no solen comportar l'aparició de noves unitats. L'increment demogràfic, quan s'hi dóna, tendeix en conseqüència a centrar-se en unitats ja constituïdes, sense transcendir en noves unitats de caràcter col·lectiu. Exemples d'aquest grup serien els municipis de Camprodon, Celrà, Montblanc, Sant Martí Sarroca i Tortosa.

El tercer grup faria referència als municipis compostos per nombroses unitats, d'un caràcter variat o bé únic, i fruit d'un desenvolupament urbà que s'ha traduït en l'aparició de nombrosos nuclis nous. Tals nuclis solen ser generalment urbanitzacions, i eventualment polígons industrials. Com a conseqüència d'aquest caràcter recent —i, sovint, mancat de planificació prèvia—, és freqüent que apareguin problemes de determinació de les unitats en l'espai, conflictes a nivell de límits intermunicipals (quan afecten aquestes noves unitats), disparitats toponímiques, etc. Aquest grup i el següent són els que ofereixen un camp més ampli per a l'estudi i l'aprofundiment analític. De la selecció de municipis transcreta, agruparíem en aquest apartat els casos d'Abrera, Lliçà d'Amunt, Rubí, Vacarisses, Vallromanes i Valls.

Finalment, i com a variant del grup anterior, hem de fer esment dels municipis litorals que han conegut una multiplicació dels seus nuclis de població. Tal multiplicació, que s'ha referit de forma pràcticament exclusiva a urbanitzacions, és conseqüència de la gran expansió urbanística d'una bona part dels municipis del litoral del nostre país, operada a partir dels anys 60. Els municipis que exemplifiquen aquest grup són Cabrils, el Catllar, Castell-Platja d'Aro, Cunit, Mont-roig del Camp i el Vendrell. L'examen de les unitats de població que hi hem detectat permet adquirir una idea dels problemes d'anàlisi i interpretació urbana que aquesta expansió sobtada comporta; problemes que van de l'aparició de noms amb formes i grafies estrangeritzants a l'existència de veritables conurbacions d'urbanitzacions, que compliquen extraordinàriament el camp d'anàlisi. Tanmateix, es tracta del grup de municipis en què es fa més patent la necessitat i la urgència d'afrontar el seu estudi aprofundit, atesa la manca d'informació i de fonts de referència mínimament fiables.

1.	Alentorn	pobl	(c)
2.	Anya	pobl	(c)
3.	<i>Artesa de Segre</i>	ciutat	(c)
4.	Baldomar	pobl	(c)
5.	Clua, la	pobl	(c) (1)
6.	Colldelrat	pobl	(c)
7.	Collfred	pobl	(c)
8.	Comiols	pobl	(c) (2)
9.	Folquer	cas	(d)
10.	Montargull	pobl	(c)
11.	Montmagastre	pobl	(d)
12.	Pont d'Alentorn, el	cas	(c)
13.	Sant Marc del Batlliu	cas	(d)
14.	Seró	pobl	(c)
15.	Tudela de Segre	pobl	(c)
16.	Vall d'Ariet, la	pobl	(d)
17.	Vall-llebrera	pobl	(c)
18.	Vall-llebrerola	llog	(c) (3)
19.	Vedrenya, la	llog	(d)
20.	Vernet	pobl	(c)
21.	Vilves	pobl	(c)

(1): A vegades citat com *la Clua de Meià*.

(2): Unitat de població que comprèn alhora zones de poblament concentrat i de poblament disseminat. La zona de poblament concentrat correspon al nucli de l'antic poble de *Comiols*, abandonat ja fa molts anys.

(3): Es considera comprès dins l'entitat de *Vall-llebrera*.

(*): El terme comprèn també l'antic despoblat de *Grialó*.

1.	Ancs	llog	(c)
2.	Baén	pobl	(c)
3.	Balestui	pobl	(c)
4.	Bresca	llog	(c)
5.	Bretui	pobl	(c)
6.	Buseu	pobl	(c)
7.	Capestany	llog	(c) (1)
8.	Comte, el	llog	(c)
9.	Cortscastell	pobl	(c) (2)
10.	Enseu	llog	(c)
11.	<i>Geri de la Sal</i>	vila	(c)
12.	Mentui	pobl	(c)
13.	Montcortès	pobl	(c) (3)
14.	Peracalç	pobl	(c)
15.	Peramea	vila	(c)
16.	Pujol	pobl	(c)
17.	Sant Sebastia de Buseu	cas	(d)
18.	Sellui	pobl	(c)
19.	Useu	pobl	(c)

(1): Sovint escrit *Cabestany*.

(2): A vegades escrit *Coscastell*.

(3): Secundàriament, *Montcortès de Pallars*.

(4): La pronúncia autòctona és *Sebastia*, no *Sebastià*.

(*) L'IEC no admet la forma *Baix Pallars*, que és el nom oficial, i proposa com a alternativa *Geri de la Sal*. D'altra banda, cal assenyalar que el terme en qüestió comprèn també els despoblats de *Canals*, *Cuberes*, *Espluga de Cuberes* i *Solduga*.

Nota: En el present terme municipal hi ha diverses unitats de població consistents només en un o dos masos, les quals han estat incloses en la relació fornida per l'Ajuntament, però que nosaltres ressenyem a part. Són les següents:

- Castellnou
- Masies d'en Jaume, les
- Masies de Lleràs, les
- Sarroca de Baén
- Vilesa

1.	Banyeres	veïnat	(d)
2.	Bordeta, la	cas	(d)
3.	Cruïlles	vila	(c)
4.	Estravau	veïnat	(d) (1)
5.	Mas Savalls, el	raval	(c)
6.	Monells	pobl	(c)
7.	Pedró, el	veïnat	(d)
8.	Puigventós	urb	(c)
9.	Rabioses, les	veïnat	(d)
10.	Rissec, el	veïnat	(d)
11.	Santa Pellaia	pobl	(d)
12.	Sant Cebrià de Lledó	llog	(d) (2)
13.	Sant Cebrià dels Alls	llog	(d)
14.	Sant Joan	veïnat	(d)
15.	Sant Joan de Saelles	veïnat	(d)
16.	Sant Miquel de Cruïlles	pobl	(c)
17.	<i>Sant Sadurní de l'Heura</i>	pobl	(c)
18.	Sies	veïnat	(d)
19.	Veïnat de la Font, el	veïnat	(c)

(1): A vegades apareix amb la grafia *Travau*.

(2): Popularment denominat *els Metges*.

TM: Montferrer i Castellbò (*)

ALF: 451
 INE: 3 140
 DATA: GEN/88

1.	Aeroport de la Seu d'Urgell i Andorra, l'	div	(c) (1)	
2.	Albet	pobl	(c)	
3.	Aravell	pobl	(c)	
4.	Avellanet	pobl	(c)	
5.	Balcó del Pirineu, el	urb	(c)	(A:13)
6.	Bellestar	pobl	(c)	
7.	Canturri	pobl	(c)	
8.	Carmeniu	pobl	(c)	
9.	Cassovall	pobl	(c)	
10.	Castellbò	vila	(c)	
11.	Eres, les	pobl	(c)	
12.	Guils del Cantó	pobl	(c)	
13.	<i>Montferrer</i>	pobl	(c) (2)	
14.	Pallerols del Cantó	pobl	(c)	
15.	Sallent de Castellbò	pobl	(c)	
16.	Sant Andreu de Castellbò	pobl	(c)	
17.	Santa Creu de Castellbò	pobl	(c)	
18.	Saulet	llog	(c)	
19.	Seix	pobl	(c)	
20.	Solanell	pobl	(c)	
21.	Solans	llog	(c)	
22.	Turbiàs	pobl	(c)	
23.	Vilamitjana	pobl	(c)	
24.	Vila-rubia	pobl	(c)	

(1): Unitat compartida amb el terme municipal de Ribera d'Urgellet.

(2): En algunes obres apareix citat com *Montferrer de Segre*.

(*) El terme comprèn també l'enclavament de *Castellins*, en el qual hi ha la casa del mateix nom. Tanmateix, la pertinença a Montferrer i Castellbò d'aquest enclavament sembla poc clara, ja que l'abril de 1987 l'alcalde d'aleshores ens informà que Castellins corresponia al terme de les Valls d'Aguilar (en el sector de Noves de Segre), mentre que l'alcalde actual ens ha comunicat, l'octubre de 1987, que Castellins és un enclavament de Montferrer i Castellbò.

D'altra banda cal afegir que el terme comprèn, així mateix, els despoblats de *Campmajor*, *Castellnovet*, *Cercèdol* i *Sendes*.

TM: Tremp (*)ALF: 845
INE: 3 234
DATA: GEN/88

1.	AGBS	div	(c) (1) (2)
2.	Castellet, el	llog	(c)
3.	Castissent	pobl	(d)
4.	Eroles	pobl	(c)
5.	Espluga de Serra	pobl	(c)
6.	Fígols de Tremp	pobl	(c) (3)
7.	Gurp	pobl	(c) (4)
8.	Masos de Tamúrcia, els	cas	(d)
9.	Palau de Noguera	pobl	(c)
10.	Pont d'Orrit, el	raval	(d)
11.	Puigercós	pobl	(c)
12.	Puigverd	pobl	(d)
13.	Ribereta, la	cas	(d)
14.	Sant Adrià	pobl	(c)
15.	Santa Engràcia	pobl	(c)
16.	Sapeira	pobl	(c)
17.	Suterranya	pobl	(c)
18.	Tercui	pobl	(d)
19.	Torogó	llog	(c)
20.	Torre de Tamúrcia, la	pobl	(c) (5)
21.	<i>Tremp</i>	ciutat	(c)
22.	Vilamitjana	vila	(c) (6)

- (1): Es tracta d'un recinte militar. Les sigles corresponen a «Acadèmia General Bàsica de Sub-oficials». Popularment és denominat *el Campament*.
- (2): Compartit amb el terme municipal de Talarn.
- (3): Secundàriament anomenat *Fígols de la Conca*.
- (4): També denominat *Gurp de la Conca*.
- (5): En la pronúncia corrent, *la Torre* o també *Torretamúrcia*.
- (6): En algunes obres citada com *Vilamitjana de la Conca*.
- (*) El terme comprèn també els despoblats i antics pobles d'*Aulàs, Casterner de les Olles, Claramunt, Claret, Escarlà, Espills, Esplugafreda, Llastarri, Orrit, Puigercós Vell i Tendrui*.

TM: Camprodon (*)ALF: 173
INE: 2 039
DATA: MAR/88

1.	Beget	pobl	(c)
2.	Cavallera	masos	(d) (1)
3.	<i>Camprodon</i>	vila	(c)
4.	Colònia Estevenell, la	col	(c)
5.	Creixenturri	masos	(d)
6.	Font-rubí	urb	(c)
7.	Freixenet de Baix	cas	(d) (2)
8.	Freixenet de Dalt	cas	(d) (3)
9.	Llierca	veïnat	(d)
10.	Rocabruna	pobl	(c)
11.	Salarsa	masos	(d)

- (1): Unitat que coincideix amb l'àmbit d'una antiga demarcació parroquial, anomenada *Sant Miquel de Cavallera*.
- (2) i (3): A nivell local són considerats sovint com una sola unitat, anomenada *Freixenet*. La carretera fa de separació convencional.
- (*): El terme comprèn també els veïnats històrics de *Bestracà* (pronunciat correntment a nivell local *Mestrecà*) i de *Bolòs*.
-

TM: CelràALF: 222
INE: 2 049
DATA: JUL/87

1.	Cal Tinent	veïnat	(d)
2.	<i>Celrà</i>	pobl	(c) (1)
3.	Congost	veïnat	(d) (2)
4.	Mas Blanc, el	veïnat	(d)
5.	Mas Castell, el	veïnat	(d)
6.	Mas Pedró, el	veïnat	(d)
7.	Mas Serra, el	veïnat	(d)
8.	Mas Valls, el	veïnat	(d)
9.	Mas Verai, el	veïnat	(d)
10.	Palagret	veïnat	(d)
11.	Palaines, les	urb	(c) (A: 2)
12.	Pla, el	veïnat	(d)
13.	Prat de la Vila, el	urb	(c) (A: 2)

- (1): L'àmbit del nucli urbà comprèn també l'antic veïnat de *les Barranques*.
- (2): Eventualment ha estat detectada la pronúncia amb article (*el Congost*).
-

TM: Montblanc (*)

ALF: 445
INE: 4 086
DATA: OCT/87

1.	Arcades, les	urb	(c)	(A: 7)
2.	Barceloneta, la	cas	(d) (1)	
3.	Bartra, la	cas	(c) (2)	
4.	Guàrdia dels Prats, la	llog	(c)	
5.	Horta de Vinyols, l'	urb	(c)	(A: 7)
6.	Lilla	llog	(c) (3)	
7.	<i>Montblanc</i>	vila	(c)	
8.	Pinetell, el	cas	(c)	
9.	Prenafeta	llog	(c)	
10.	Rojals	llog	(c)	
11.	Sant Maties	urb	(c)	(A: 7)
12.	Vila-sauva	urb	(c)	(A: 7)

(1) i (2): Pròpiament es tracta de les partides del mateix nom, que compten amb diverses masies disseminades.

(3): A voltes grafiat *l'Illa*.

(*) El terme comprèn també les antigues caseries de *Rojalons* i *els Cogullons*.

1.	Bleda, la	raval	(c)
2.	Brugueres	masos	(c)
3.	Cal Miret	masos	(d)
4.	Cal Sisplau	cas	(d)
5.	Cal Sogues	masos	(d)
6.	Can Croset	veïnat	(c) (1)
7.	Can Lleó	masos	(d)
8.	Can Rigol	masos	(d)
9.	Cantarelles, les	cas	(d)
10.	Fassina, la	masos	(d)
11.	Garrofer, el	masos	(d)
12.	Hostalets, els	pobl	(c)
13.	Roca, la	barri	(c)
14.	Romaní, el	masos	(d)
15.	Rovira Roja, la	veïnat	(c)
16.	<i>Sant Martí Sarroca</i>	pobl	(c) (2)
17.	Serra de Baix, la	masos	(d)
18.	Serra de Dalt, la	masos	(c)
19.	Torre, la	cas	(c) (3)

(1): Secundàriament denominat *Can Croset de la Carrera*.

(2): Comprèn, conurbat, l'antic barri de *les Cases Noves de Sant Martí*.

(3): Originàriament s'havia anomenat *la Torre de Vernet*, però progressivament aquest nom ha anat quedant circumscrit a una de les cases del nucli primitiu (informació de l'Ajuntament).

(*): La major part d'unitats conceptuals com a «masos» són conjunts de cases de pagès (a vegades molt reduïts, de dues o tres cases), dels quals sovint no n'hem trobat cap referència bibliogràfica. Tanmateix, havent estat identificats i localitzats sobre el mapa en visita feta a l'Ajuntament, hem optat per considerar-los unitats de població a tots els efectes.

1.	Bítem	pobl	(c)	
2.	Camp-redó	pobl	(c)	
3.	Colònia dels Ports, la	urb	(c) (1)	(A: 5)
4.	Font de Quinto, la	cas	(c) (2)	
5.	Mascar, el	urb	(c) (3)	
6.	Mas de la Missa, el	cas	(c) (4)	
7.	Polígon Industrial de Camp-redó, el	polig	(c)	(A: 2)
8.	Raval de Jesús, el	raval	(c) (5)	
9.	Raval del Pom, el	cas	(c) (6)	
10.	Reguers, els	pobl	(c)	
11.	Santa Rosa de Lima	veïnat	(c)	
12.	Sant Bernabeu	cas	(d) (7)	
13.	Tortosa	ciutat	(c) (8)	
14.	Vinallop	llog	(d)	

- (1): També anomenada *lo Portell*.
- (2): Comprèn, dins el seu àmbit, com a entitat de població dues petites caseries (a part de la pròpiament anomenada la Font de Quinto): *el Raval del Pom* (núm. 9) i *el Mas de la Missa* (núm. 6).
- (3): També denominada *Montcaro* o *Montecaro*. És compartida amb el terme municipal de Roquetes.
- (4) i (6): Petites caseries compreses dins l'entitat de població de la Font de Quinto.
- (5): Com a entitat de població, comprèn *Sant Bernabeu* (núm. 12).
- (7): Zona disseminada compresa dins l'entitat de població del Raval de Jesús.
- (8): L'àmbit de la ciutat comprèn també alguns barris separats del centre urbà: *Sant Llätzer* i *Tretze de Gener*, així com diverses zones o partides amb edificacions en disseminat: *la Simpàtica*, *Sant Josep*, *la Costa de Cèlio*, *lo Camí del Mig*.

TM: **Abrera**

ALF: 002

INE: 1 001

DATA: FEB/88

1.	<i>Abrera</i>	pobl	(c)	
2.	Ca n'Amat	urb	(c) (1)	
3.	Can Moragues	polig	(c)	
4.	Can Socarrats	polig	(c)	
5.	Can Torres	barri	(c)	
6.	Can Vilalba	urb	(c)	
7.	Carpes, les	urb	(c) (2)	
8.	Colònia del Riu, la	cas	(c)	
9.	Mates, les	cas	(c)	
10.	Polígon Barcelonès, el	polig	(c)	(A: 17)
11.	Rebato, el	raval	(c) (3)	
12.	Roca de la Mona, la	cas	(d)	
13.	Sant Ermengol	masos	(d)	
14.	Sant Hilari	urb	(c)	
15.	Sant Miquel	urb	(c)	
16.	Santa Maria de Vilalba	poble	(c) (4)	
17.	Seat	polig	(c) (5)	(A: 10)

- (1): Compartida amb el terme municipal de Sant Esteve Sesrovires.
- (2): Inclou, conurbat, el barri de *Can Torres*.
- (3): També denominat *el Cap del Rebato*.
- (4): Popularment anomenat *el Suro*. Cal tenir present, d'altra banda, que dins aquest nucli hi ha un vial denominat *el Carrer del Suro*.
- (5): Compartit amb els termes municipals de Sant Esteve Sesrovires i de Martorell. El nom és de caràcter comercial.

1.	Ca l'Artigues	urb	(c)	
2.	Ca l'Esteper	urb	(c) (1) (2)	
3.	Ca l'Oliveres	urb	(c)	(A: 18)
4.	Can Bosc	urb	(c)	(A: 18)
5.	Can Coscó	urb	(c) (3)	
6.	Can Costa	urb	(c)	
7.	Can Farell	urb	(c) (4)	
8.	Can Franquesa	urb	(c)	
9.	Can Lledó	urb	(c)	
10.	Can Magrana	urb	(c)	
11.	Can Merlès	barri	(c)	
12.	Can Roure	urb	(c)	
13.	Can Rovira	urb	(c) (5)	
14.	Can Salgot	urb	(c) (6)	
15.	Can Xicota	raval	(c)	
16.	Can Xicota	urb	(c)	
17.	Cruïlla, la	raval	(c) (7)	
18.	<i>Lliçà d'Amunt</i>	pobl	(c)	
19.	Masbò	urb	(c)	
20.	Molí d'en Fonolleda, el	polig	(c)	
21.	Oliveres, les	urb	(c)	
22.	Palaudalba	urb	(c)	
23.	Palaudàries	cas	(d)	
24.	Pinar, el	urb	(c)	
25.	Pineda d'en Feu, la	urb	(c)	
26.	Pla, el	raval	(c)	
27.	Santa Justa	cas	(d)	
28.	Sant Baldiri	urb	(c)	(A: 18)
29.	Serra, la	cas	(d)	

- (1): Sovint amb la grafia *Estapé*.
- (2) i (6): Una petita part de les respectives urbanitzacions és compresa dins el terme municipal de Lliçà de Vall.
- (3): També anomenat *les Pinedes del Vallès*.
- (4): Una petita part de la urbanització és compresa dins el terme municipal de Santa Eulàlia de Ronçana.
- (5): Forma una conurbació amb la urbanització *Cal Falguera*, del terme municipal de *Palau de Plegamans*.
- (7): Raval inclòs dins la urbanització *el Pinar*.
- (*) Com succeeix a la resta de municipis de la vall del Tenes (Lliçà de Vall, Santa Eulàlia de Ronçana, Bigues i Riells), a Lliçà d'Amunt la profusió d'urbanitzacions ha donat lloc a una acusada desestructuració urbana, que es tradueix, pel que fa a la nostra anàlisi, en una dificultat afegida de cara a la determinació de les unitats de població i del seu respectiu àmbit. En conseqüència, cal fer constar que hi ha una sèrie de nuclis que, des d'un punt de vista morfològic, es troben més diferenciats; la resta, corresponent als num. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 17, 19, 20, 21, 22, 24 i 25, constitueix una xarxa amb una certa continuïtat —que mai no arriba, però, a la conurbació total.
- D'altra banda, cal dir que a pesar que el nom oficial del municipi coincideix amb el que proposa l'IEC amb caràcter preferent, una altra grafia que es pot considerar correcta és *Lliçà de Munt*. Sobre aquest cas, però, convindria, per damunt de tot, unificar en un sentit o altre la disparitat toponímica actual de *Lliçà d'Amunt / Lliçà de Vall*, a través de la correspondència *Amunt / Avall* o bé *Munt / Vall*.

1.	Avets, els	urb	(c)	
2.	Bastida, la	polig	(c)	
3.	Ca n'Alsamora	polig	(c)	
4.	Can Barceló	urb	(c)	
5.	Can Bosc	urb	(c)	(A: 20)
6.	Can Jardí	polig	(c)	
7.	Can Mir	urb	(c) (1)	
8.	Can Pi de Vilaroc	polig	(c)	
9.	Can Rosers	urb	(c)	
10.	Can Rosers	polig	(c)	
11.	Can Serrafossa	urb	(c)	
12.	Can Solà	urb	(c) (2)	
13.	Can Vallhonrat	barri	(c)	(A: 3)
14.	Cova-solera	polig	(c)	
15.	Llana, la	polig	(c)	
16.	Perla del Vallès, la	urb	(c)	
17.	Pinar, el	barri	(c) (3)	
18.	Rubí	vila	(c)	
19.	Sant Genís	polig	(c)	
20.	Sant Muç	urb	(c)	(A: 5)
21.	Vallès Parc	urb	(c)	
22.	Ximelis	urb	(c)	

(1): A vegades apareix citada com *Can Mir Castellnou*.

(2): Abans anomenada *les Martines*, segons la informació de l'Ajuntament.

(3): Castellanisme arrelat com a topònim.

TM: Vararisses

ALF: 853

INE: 1 291

DATA: NOV/87

1.	Bonavista	urb	(c)
2.	Ca l'Oliva	urb	(c)
3.	Camí de la Creu, el	urb	(c)
4.	Can Cases	urb	(c)
5.	Can Serra	urb	(c)
6.	Can Xoles	urb	(c)
7.	Caus, els	urb	(c) (1)
8.	Colònia Gall, la	urb	(c)
9.	Coma, la	urb	(c)
10.	Comelles, les	urb	(c) (2)
11.	Eixample, l'	urb	(c)
12.	Estació, l'	urb	(c)
13.	Farinera, la	urb	(c)
14.	Fresno, el	urb	(c) (3)
15.	Pou Gran, el	urb	(c)
16.	Raval Arredondo, el	urb	(c) (4)
17.	Raval de Can Franc, el	urb	(c)
18.	Raval del Palà, el	urb	(c)
19.	Torreblanca	urb	(c) (5) (6)
20.	Vacarisses	pobl	(c)
21.	Ventaiol, el	urb	(c)

(1): Compartida amb el terme municipal de Terrassa.

(2): Desenvolupada en dues fases, separades per una certa extensió de terreny.

(3): Castellanisme arrelat com a topònim.

(4): «Arredondo» és el cognom del promotor, segons informació de l'Ajuntament.

(5): Urbanització desenvolupada en dues fases, separades per la carretera. Originàriament s'havia considerat poble.

(6): A voltes apareix citada com *Torreblanca de Montserrat*.

1.	Alella Parc	urb	(c) (1)
2.	Ca l'Agustí	urb	(c)
3.	Cal Marxant	urb	(c)
4.	Cal Pirrot	urb	(c)
5.	Cal Tàvec	urb	(c) (2) (3)
6.	Cal Tàvec (Sector Oest)	urb	(c) (4)
7.	Can Carló	urb	(c)
8.	Can Corbera	urb	(c)
9.	Can Galbany	urb	(c)
10.	Can Llençó	urb	(c)
11.	Can Morera Xic	urb	(c)
12.	Can Palau	urb	(c) (5)
13.	Can Poal	urb	(c)
14.	Can Rabassa	urb	(c) (6)
15.	Casacoberta i Zamora	urb	(c) (7)
16.	Clos, el	urb	(c)
17.	Joiosa, la	urb	(c)
18.	Mimosa, Trampis i Can Guiu, la	urb	(c) (8)
19.	Oasi, l'	urb	(c)
20.	Pineda, la	urb	(c)
21.	Soleia, la	urb	(c)
22.	Vallromanes	pobl	(c)
23.	Vallromanes Residencial	urb	(c)

(1): Compartida amb el terme municipal d'Alella.

(2): Sovint apareix amb la grafia *Cal Tàbac*.

(3): Comprèn, conurbats, tres sectors: *Cal Tàvec* (n.5), *Cal Tàvec (Sector Oest)* (n.6) i *l'Oasi* (n.19).

(4): Forma de designació atípica; tanmateix, no hem trobat cap possibilitat alternativa.

(5): Conurbada amb la urbanització *el Polígon Vallesà*, del terme municipal de Vilanova del Vallès.

(6): Compartida amb el terme municipal de Vilanova del Vallès.

(7): Nom dels amos de dues finques on s'urbanitzà.

(8): Nom referit a una sola urbanització.

(9): Comprèn totalment conurbades les urbanitzacions números 2, 3, 4, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21 i 23.

(*): L'Ajuntament considera que globalment hi ha un sol nucli urbà, i recentment ha començat a aplicar una nomenclatura de carrers de caràcter unitari, de manera que és probable que es vagi perdent la identificació per urbanitzacions —bastant viva fins al moment present, tot i la conurbació.

1.	Alt Camp, l'	urb	(c)	(A: 12)
2.	Blocs Muñoz, els	barri	(c) (1)	(A: 12)
3.	Bon Sol	urb	(c)	
4.	Bosc de Valls, el	urb	(c)	
5.	Clols	urb	(c)	
6.	Casa dels Castells, la	urb	(c) (2)	
7.	Fontscaldes	pobl	(c)	
8.	Masmolets	pobl	(c)	
9.	Miramar	urb	(c)	(A: 12)
10.	Partida Freixe, la	urb	(c) (3)	
11.	Picamoixons	pobl	(c)	
12.	Polígon Industrial de Valls, el	polig	(c) (4)	
13.	Santa Gema	urb	(c)	(A: 12)
14.	Santa Úrsula	urb	(c)	(A: 12)
15.	Solivent	urb	(c)	
16.	Valls	ciutat	(c)	

(1): Es tracta d'un grup d'habitatges, morfològicament diferenciat.

(2): Anomenada també *la Colla Vella Xiquets de Valls*.

(3): Ve a ser una urbanització suburbial, la qual té una fesomia diferenciada.

(4): Segons la informació facilitada per l'Ajuntament, el recinte del polígon comprèn també cinc altres actuacions urbanístiques (subentitats núms. 1, 2, 9, 13 i 14).

1.	<i>Cabrils</i>	pobl	(c)
2.	Cabrils Dos	urb	(c)
3.	Cal Gras	urb	(c)
4.	Can Bergai	urb	(c)
5.	Can Borges	urb	(c)
6.	Can Cabot	urb	(c)
7.	Can Cucut	urb	(c)
8.	Can Toldrà	urb	(c)
9.	Crist Parc	urb	(c)
10.	Eixample, l'	urb	(c)
11.	Esparregueres, les	urb	(c)
12.	Esquirols, els	urb	(c) (1)
13.	Galbanya, la	urb	(c)
14.	Garrofers de Baix, els	urb	(c)
15.	Garrofers de Dalt, els	urb	(c)
16.	Gleva, la	urb	(c)
17.	Llimoners, els	urb	(c)
18.	Llobera, la	urb	(c)
19.	Marges, els	urb	(c)
20.	Mimoses, les	urb	(c)
21.	Montcabrer	urb	(c)
22.	Peretons, els	urb	(c)
23.	Roures, els	urb	(c)
24.	Salvador Espriu	urb	(c) (2)
25.	Santa Elena	urb	(c)
26.	Sant Crist, el	urb	(c)
27.	Sant Cristòfol	urb	(c)
28.	Sant Crist Vell, el	urb	(c)
29.	Sant Jordi	urb	(c)
30.	Sant Sebastià	urb	(c) (3)
31.	Serra, la	urb	(c)
32.	Sòl de la Ponça, el	urb	(c) (4)
33.	Turak Parc	urb	(c)
34.	Valldeneu	urb	(c) (5)
35.	Vinya, la	urb	(c)

(1): Topònim que coexisteix amb la seva versió en castellà: *Las Ardillas*.

(2): També apareix citada com a *Urbanització Saturnino Ollero*.

(3): És compartida amb el terme municipal de Vilassar de Dalt.

(4): Pròpiament no és una urbanització, sinó un centre d'investigació agrària on viu gent amb caràcter permanent.

(5): Forma una unitat amb la urbanització *Sant Sebastià* (núm. 30), i és conurbada amb el terme municipal de Vilassar de Dalt.

(*) El poble forma pràcticament una conurbació integral amb les urbanitzacions que, en gran nombre i amb dimensions molt dispars, l'encerclen i que, segons la informació de l'Ajuntament —corroborada en fase de camp—, són les que anotem. Val a dir que, en conjunt, la conurbació ocupa més de les dues tercers parts del territori municipal.

TM: Castell-Platja d'Aro (*)

ALF: 213

INE: 2 048

DATA: DES/87

1.	Agoita, s'	urb	(c)
2.	Agaró, s'	urb	(c) (1)
3.	Cal Pitxot	urb	(c) (2)
4.	Can Manel	urb	(c)
5.	Casavella	raval	(c)
6.	<i>Castell d'Aro</i>	pobl	(c) (3) (4)
7.	Cim d'Aro, el	urb	(c)
8.	Coma, la	raval	(c)
9.	Conca, sa	urb	(c) (5)
10.	Crota, la	veïnat	(c)
11.	Dalmau	urb	(c)
12.	Fenals	pobl	(c) (6)
13.	Gramoia del Puig, la	urb	(c)
14.	Mas Croanyes, el	urb	(c)
15.	Masnou, el	urb	(c)
16.	Mas Ros, el	urb	(c) (7)
17.	Mas Semir, el	urb	(c)
18.	Mas Tapers, el	urb	(c) (8)
19.	Mont d'Aro	urb	(c)
20.	Pinell	raval	(c)
21.	Pins, els	urb	(c)
22.	Platja d'Aro	raval	(c)
23.	Politur	urb	(c)
24.	Ridaura	raval	(c)
25.	Riera de Fenals, la	urb	(c)
26.	Rocatrell	raval	(c)
27.	Rosmar	urb	(c) (9)
28.	Sant Pol de l'Est	urb	(c)
29.	Sant Pol de l'Oest	urb	(c)
30.	Suredes, les	urb	(c) (10)
31.	Treumal	urb	(c) (11)
32.	Treumal de Dalt	urb	(c) (12)
33.	Vallvanera	urb	(c)
34.	Vilar d'Aro, el	urb	(c)
35.	Xicu Moner	urb	(c) (13)

- (1): En puritat, la grafia que correspon a aquest topònim és *Segueró*.
- (2): És situada a la carretera que va al Masnou, després de Fenals.
- (3): Popularment denominat *la Vall d'Aro*.
- (4): El nucli comprèn, conurbats, diversos sectors urbanitzats i amb una denominació més aviat tècnica.
 - Ridaura (Polígon 1 i 2)
 - Casc-Ridaura
 - La Carretera de Girona (Sud)
 - L'Església
 - L'Oest de Fenals
 - La Riera de Fenals (Nord)
- (5): Situada al costat de s'Agaró, en curs de desenvolupament.
- (6): A vegades citat com *Fenals d'Aro*.
- (7): Compartida amb el terme municipal de Calonge.
- (8): En curs de desenvolupament.
- (9): Situada part damunt Politur, tocant a Calonge.
- (10): Situada a l'esquerra de la urbanització Xicu Moner.
- (11): També anomenada *Treumal de Baix*. És compartida amb el terme municipal de Calonge.
- (12): És compartida amb el terme municipal de Calonge.
- (13): El topònim correspon al nom del promotor de la urbanització, transcrit de la informació de l'Ajuntament. És situada a la carretera de Palamós a Platja d'Aro, tocant a la desviació que hi ha abans d'arribar a aquesta última població.
- (*) : A pesar que *Castell-Platja d'Aro* és la forma oficial actual, l'IEC recomana *Castell d'Aro* (que havia estat oficial anteriorment). També seria més recomanable que l'actual, *Castell i Platja d'Aro* (canvi del guió per la conjunció i).

1.	Bonaigua	urb	(c) (1)	
2.	Bonaire	urb	(c)	
3.	Carme, el	urb	(c) (2) (3)	
4.	Cativera, la	urb	(c) (4)	
5.	<i>Catllar, el</i>	vila	(c) (5) (6)	
6.	Cocons, els	urb	(c)	
7.	Coll Canut, el	urb	(c) (7)	
8.	Eixample'l	urb	(c) (8)	
9.	Esplai Tarragoní, l'	urb	(c)	
10.	Guinardera, la	urb	(c) (9)	
11.	Manous, els	urb	(c) (10)	
12.	Mas de Blanc, el	urb	(c)	
13.	Mas de Cargol, el	urb	(c)	(A: 19)
14.	Mas de Cosme, el	urb	(c) (11)	
15.	Mas de Gerembí, el	urb	(c)	
16.	Mas de Malaguenyo, el	urb	(c)	(A: 17)
17.	Mas del Vilet, el	urb	(c) (12)	(A: 16)
18.	Mas de Panxer, el	urb	(c) (13)	
19.	Mèdol, el	urb	(c)	(A: 13)
20.	Partida dels Manous, la	urb	(c) (14)	
21.	Pinalbert	urb	(c)	(A: 16)
22.	Pins dels Manous, els	urb	(c) (15)	
23.	Quadra, la	urb	(c)	
24.	Santa Tecla	urb	(c)	
25.	Sant Roc	urb	(c) (16)	
26.	Segimon	urb	(c) (17)	
27.	Vinyets, els	urb	(c) (18)	

(1), (2) i (9): Urbanitzacions constituïdes pràcticament en conurbació al voltant del Mas de Blanc (n. 12).

(3): També anomenada Tapioles.

(4): Urbanització compartida amb els termes municipals de Vespella i de la Riera de Gaià (terme, aquest últim, on és denominada *el Camí de Mas Comes*).

(5): Així mateix, està previst el desenvolupament d'una altra urbanització tocant a la vila, que s'anomenarà *el Mas Boronat*, (informació de l'Ajuntament).

(6): A voltes citada amb la forma *el Catllar de Gaià*.

(7), (11) i (18): Són urbanitzacions molt petites.

(8): Unitat desenvolupada a manera d'urbanització i conurbada amb el nucli del Catllar.

(10), (13), (14), (15) i (17): Urbanitzacions conurbades i pràcticament indiferenciades que ocupen una antiga partida de terra, coneguda com *Els Manous*.

(12): A voltes identificada com *el Mas del Vilet dels Pins*. Anteriorment era denominada *el Mas Calitja*.

(16): Compartida amb el terme municipal de la Secuita.

(*) : Cal assenyalar que, d'acord amb la informació facilitada per l'Ajuntament, hi ha previst el desenvolupament d'una altra urbanització: *el Mas de Pallarès*.

Així mateix, hem de subratllar que el terme comprèn també l'enclavament de la *Quadra*, inhabitat

1.	Ametllers, els	urb	(c) (1)
2.	Ampliació de Puigpelós, l'	urb	(c)
3.	Baronia, la	urb	(c)
4.	Cal Cego	urb	(c)
5.	Can Moles Dos	urb	(c)
6.	Can Moles Tres	urb	(c) (2)
7.	Can Moles Un	urb	(c)
8.	Can Nicolau	urb	(c)
9.	Can Toni	urb	(c)
10.	Can Torrents	urb	(c)
11.	Costa de Cunit, la	urb	(c) (3)
12.	Cunidor	urb	(c)
13.	Cunit	urb	(c)
14.	Cunit Diagonal	urb	(c)
15.	Eixample, l'	urb	(c)
16.	Jardins de Cunit, els	urb	(c)
17.	Montcunit	urb	(c)
18.	Muntanya i Platja	urb	(c) (4)
19.	Plademar	urb	(c)
20.	Plana, la	urb	(c)
21.	Puigpelós	urb	(c)
22.	Rectoret, el	urb	(c)
23.	Rosers, els	urb	(c) (5)
24.	Sant Jaume	urb	(c)
25.	Sorres, les	urb	(c)

(1): Topònim que coexisteix amb la seva versió en castellà: *Los Almendros*.

(2): Unitat diferenciada en relació amb la conurbació d'aquest sector del terme municipal.

(3): Compartida amb els termes municipals de Cubelles i de Castellet i la Gornal. Freqüentment anomenada *Costacunit*.

(4): Abans dita *Valparaíso*.

(5): Topònim que coexisteix amb la seva versió en castellà: *Los Rosales*. És compartida amb el terme municipal de Castellet i la Gornal.

(*): Tot al voltant del nucli antic de Cunit s'ha format una veritable constel·lació d'urbanitzacions, amb notables discontinuïtats territorials. Això dificulta l'anàlisi de l'estructura urbana del terme sobre la base de les unitats de població. En conseqüència, hem assenyalat les diferents unitats que hem pogut identificar, sense fer menció de les conurbacions recíproques. Només afegirem que, a nivell global del terme, hi ha dos sectors principals: el del sud-est i el del sud-oest.

Per altra banda, cal notar que en el cas de Cunit (com ha succeït en altres termes municipals —és el cas de Vallromanes, al Vallès Oriental—) hem pogut observar que els noms de les urbanitzacions han tingut (i encara tenen) un indiscutible valor significatiu, el qual, a conseqüència de la implantació del nomenclàtor municipal de carrers, s'està perdent progressivament.

1.	Azahara	urb	(c) (1) (A: 19)
2.	Club Mont-roig	urb	(c)
3.	Estació, l'	barri	(d)
4.	Mainou	urb	(c)
5.	Mas d'en Blader, el	urb	(c)
6.	Miami Platja	urb	(c) (2)
7.	Mont-roig Badia	urb	(c) (3)
8.	<i>Mont-roig del Camp</i>	vila	(c)
9.	Olivers, els	urb	(c)
10.	Paradís, el	urb	(c)
11.	Parc de Mont-roig, el	urb	(c)
12.	Pins de Miramar, els	urb	(c)
13.	Platja de Cristall, la	urb	(c) (4)
14.	Pobles, les	cas	(d) (5)
15.	Ribera, la	urb	(c)
16.	Rustical Balnearis	urb	(c) (6)
17.	Rustical Mont-roig	urb	(c) (7)
18.	Sant Miquel	urb	(c)
19.	Via Marina	urb	(c)

- (1): Es tracta d'un complex urbanístic —amb trets morfològics propis— inserit dins la urbanització Vila Marina. El seu nom és de caràcter comercial.
- (2): Són freqüents en la toponímia comercial moderna els casos d'aposició del tipus «*Miami Platja*», «*Cambrils Platja*», etc.; en aquest punt cal dir que aquest sistema de formació de topònims és un evident calc de l'anglès, i és de tot punt blasmable des de la perspectiva del català, que en casos així presenta com a solucions genuïnes formes com *Platja de Miami* o *Platja de Cambrils*. Malgrat aquesta consideració, però, aquelles formes inicialment referides presenten un arrelament molt gran, la qual cosa ens fa captar a l'hora de proposar un canvi d'aquesta magnitud. En conseqüència, ens inclinem pel manteniment de les formes inicials bo i introduint el català a nivell de grafia (en el llistat inicial ens apareixia, per exemple, «*Miami Playa*»).
- (3): Val a repetir les consideracions del punt anterior.
- (4): En aquest cas, el nom inicial de referència era «*Platja Cristall*», la qual cosa permetia una normalització més còmoda que la dels dos casos immediatament anteriors.
- (5): Segons la informació de camp (Ajuntament de Mont-roig) es tracta d'un conjunt de finques disseminat, al qual ells atorguen rellevança d'entitat.
- (6) i (7): En aquests dos casos ens hem inclinat pel manteniment literal de les versions inicials del llistat, ja que ens troben davant d'un greu conflicte: aplicar ací uns criteris mínims de normalització suposa alterar substancialment el nom de referència. Considerant que ens trobem novament enfront d'uns topònims amb un cert arrelament a nivell local, només ens resta la solució de deixar que el pas del temps faciliti una reelaboració espontània dels noms, la qual permeti d'incorporar-los sense ambages al corpus general de la toponímia catalana.

1.	Aciomar-Cintoi	urb	(c) (1)	(A: 37)
2.	Baronia del Mar, la	urb	(c)	(A: 25)
3.	Barri de França, el	barri	(c)	(A: 37)
4.	Bell-lloc	urb	(c)	(A: 37)
5.	Bonavista	urb	(c)	(A: 31)
6.	Brisamar	urb	(c)	(A: 7)
7.	Coma-ruga	barri	(c)	
8.	Coma-ruga Parc	urb	(c)	(A: 7)
9.	Creu de Coma-ruga, la	urb	(c)	(A: 7)
10.	Creu del Vendrell, la	urb	(c)	
11.	Edèn Parc	urb	(c)	(A: 38)
12.	Empar. Magrinyà	urb	(c)	(A: 37)
13.	Estació de Sant Vicenç, l'	barri	(c)	(A: 7)
14.	Franquesa, la	urb	(c)	(A: 25)
15.	Garrofers, els	urb	(c)	(A: 23)
16.	Llança, la	urb	(c)	(A: 7)
17.	Mas Astor, el	urb	(c)	(2)
18.	Mas Borràs, el	urb	(c) (3)	
19.	Masia Blanca, la	urb	(c)	(A: 7)
20.	Mas Leví, el	urb	(c)	(A: 37)
21.	Masos, els	urb	(c) (4)	(A: 23)
22.	Muntanyeta, la	urb	(c)	
23.	Nirvana	urb	(c)	
24.	Nou Vendrell	urb	(c)	
25.	Oasi	urb	(c) (5)	
26.	Pic i Martí	urb	(c)	(A: 7)
27.	Plana de Bonavista, la	urb	(c)	(A: 31)
28.	Platja de Francès, la	urb	(c)	(A: 7)
29.	Requesens	urb	(c)	(A: 37)
30.	Romaní, el	urb	(c)	(A: 31)
31.	Sanatori, el	barri	(c) (6)	
32.	Sant Jordi	urb	(c)	(A: 37)
33.	Sant Salvador	barri	(c)	(A: 7)
34.	Sant Vicenç de Calders	pobl	(c)	
35.	Socias Català	urb	(c)	(A: 33)
36.	Tancat, el	urb	(c)	(A: 37)
37.	Vendrell, el	vila	(c)	
38.	Vendrellmar	urb	(c)	(A: 11)
39.	Vives	urb	(c)	(A: 37)
40.	Xalet Blanco, el	urb	(c)	

(1): Topònim comercial, del qual no coneixem versió alternativa.

(2) i (3): Ambues urbanitzacions són conegudes amb un altre nom, comú a les dues: *el Vedat del Rei* (nom que coexisteix amb la seva versió en castellà: *El Coto del Rey*).(4): A vegades apareix citada com *els Masos de Coma-ruga*.(5): És compartida amb el terme municipal de Bellvei, on és anomenada *el Mas Canyís*.(6): A vegades és citat com *el Sector del Sanatori* o *el Barri del Sanatori*.